

Răsunetul cultural

S.S.B.N.

SOCIETATEA SCRITORILOR DIN BISTRITĂ-NĂȘĂUD

An. VII; Nr.1 (69), ianuarie 2019

Apare lunar sub egida Filialei Cluj a

Uniunii Scriitorilor din România

Supliment literar și artistic realizat de Societatea Scriitorilor din Bistrița-Năsăud

La blouse roumaine de Henri Matisse

EDITORIAL:

Gust amar

S-a consumat și aniversarea a 100 de ani de la unirea tuturor provinciilor românești într-un stat unitar modern. Așteptările au fost mari, mai ales când mai aveam doi-trei ani până la Centenar, dar au început să se spulbere în timp ce evenimentul se apropia, fără să fie semne că ceva măreț ar putea să se întâmple pentru națiune. O infrastructură (autostrăzi și căi ferate pentru trenuri de mare viteză) care să unească toate provinciile, așa cum au toate țările europene a devenit o speranță din ce în ce mai îndepărtată, până la a fi de domeniul visului. Un proiect arhitectonic menit să marcheze peste ani unitatea noastră națională s-a dovedit că nu e cu puțință. Nici măsuri majore în domeniul educației nu au existat.

Unele inițiative locale, lăudabile de altfel în eforturile lor de a mișca lucrurile pe o cale a onestității și profunzimii, s-au pierdut în indiferența generală generată de mediocritatea deciziilor. Nu am crezut că ne vom mulțumi cu niște cocarde, cu a îmbrăca un costum tradițional, dacă nu cumva s-a improvisat și aici, cu a recita câteva poezii, cu a înfățișa cifra 100 în fel și chip, cu a purta panglici tricolore (bune și ele!), cu a distribui niște diplome. Poporul acesta merita mult mai mult, merita ceva măreț care să-i hrănească peste veacuri sentimentul că este egalul oricărui mare neam din lumea aceasta. N-a fost să fie, deși nu ne putem îndoi că potențial ar fi fost.

Ne plângem deseori de generațiile mai tinere, dar o facem pe nedrept de bună seamă, pentru că tinerii noștri nu sunt mai răi sau mai buni decât cei de acum o jumătate de veac. Lumea în care trăiesc însă s-a schimbat, iar pentru asta suntem în bună măsură responsabili. Mai poți azi să-i spui unui adolescent să învețe la școală dacă vrea să fie un om de succes în societatea în care trăiește? Mă îndoiesc... Știu, avem și tineri de excepție care se afirmă la nivel internațional, excepționali specialiști, dar ei reprezintă excepțiile, nu regula.

Centenarul ar fi fost prilejul unei cunoașteri de sine gândită și făcută cu temei printr-o desfășurare de forțe intelectuale la nivel național, în toate compartimentele societății românești de către instituții abilitate, pe baza unor legiferări în acest sens, care să contureze și să promoveze valorile durabile ale acestei nații, moștenirea atâtor generații care definesc un popor. Îmi dau seama că toate acestea pot să li se pară unora utopii, atâta vreme cât mai avem indivizi care nu știu cum se numește țara lor. (Și nu ei sunt de vină!) În absența unor astfel de programe, golul este umplut de diletanți, semidocti și specialiști închipuiți care vehiculează în diverse jurnale, pagini de internet sau cărți diverse speculații, aberații pseudoștiințifice care nu pot semăna decât confuzie, nu pot decât să iște nedumeriri, să dea naștere unor patimi aducătoare de întuneric.

Se cuvenea, probabil, ca de Centenar să ridicăm, într-un fel sau altul, un monument zestrei noastre celei mai de preț lăsate de strămoși: limba română. Cine și cum să o facă? Uniunea Scriitorilor din România s-a văzut nevoită, în acest sens, tocmai în preajma Centenarului, să dea un comunicat, îngrijorată „față de degradarea continuă a limbii române în spațiul public”. Amară constatare a degradării proprii noastre ființe!

Îmi pare rău că rândurile mele nu găsesc modalitatea de a se îndrepta spre un orizont mai senin... Poate altădată...

Andrei Moldovan

ADUCERILE-AMINTE:

Edgar Allan Poe
(19 ian. 1809-1849)

Sonet - La Zante -

O, dulce-ostrov, de cea mai dulce floare
Porți între nume dragi pe cel mai drag!
Ce amintiri de ore-mbătătoare
Se nălță la vederea ta din larg.
Ce scene, ce de bucurii secrete,
Ce gânduri, și ce de nădejdi defuncte,

Și ce vedenii ale unei fete
Ce nu mai, nu mai e pe verdea-ți frunte!
Nu mai e, vai! acest trist nume magic.
Preface tot. Tu nu-ncânta-vei mai,
Mai amintirea ta: drept un loctragic
Socot acum de floris mălțatu-ți plai
Ostrov hyacintin, frumoasă Zante!
Isola d'oro! Fiordin Levante!

(traducere de Dan Botta)

Monografia unei copilării

fiecărui colțșor de lume explorată un soi de grandoare, de nerecuperat apoi la vârsta maturității. „Parcă o văd cu ochii minții în amănunțime, încerc să deschid ușa cu emoție și curiozitate, apăs ușor clanța, ușa se deschide ușor, înspre stânga, încep din dreapta mea, chiar aproape de ușă, la îndemână, se afla un scăunel lung pe care se găsea permanent o găleată cu apă, câni la îndemână, a trecut multă vreme până să pricep cum ajungea apa colo și de ce nu se termina niciodată.” (p. 15)

De altfel, nu puține sunt pasajele în care naratorul își mărturisește melancolia provocată de trecerea ireversibilă a timpului. „Toate au rămas în amintire, nimeni nu-și mai amintește acei ani, de jos, din drumul mare, uneori, pentru o clipă, arunc o privire nostalgică și privesc cu o oarecare invidie, gândindu-mă că acolo, în vârf, de-o parte și de alta a Măgurii, multe au rămas la fel, doar noi, oamenii nu mai suntem aceiași, ea, Măgura, de la înălțimea ei de 1031 metri, nu mai tentează azi, ca odinioară...” (p. 32)

Prefațatorul volumului, Icu Crăciun, observă în mod oportun frazarea

prelungă a cărții. Întocmai așa stau lucrurile, exercițiul de rememorare pare să fie însoțit funciar de nevoia de a spune tot, de a nu omite detalii. Există în cartea lui Iacob Naroș o atenție minuțioasă pentru fiecare detaliu redat, pentru reconstituirea cu acuitate a unei lumi. Iar acest aspect se datorează, fără doar și poate, faptului că lumea reconstruită cu ajutorul memoriei de către scriitor a rămas vie în mintea acestuia de-a lungul anilor – un nucleu nealterat și imaculat păstrat cu sfințenie în cele mai ascunse unghere sufletești.

Sigur, pentru ca monografia, fie ea și „sentimentală”, să fie completă, obiceiurile și tradițiile specifice locului nu pot să lipsească. Sărbătorile de peste an, transhumanța, Sânzâienele, tăiatul porcului, colindatul, colinda, șezătoarea etc., toate se perindă intacte prin fața ochilor naratorului și ai noștri, ai cititorilor. „Într-adevăr, odată cu lăsarea serii, începeau să se audă colinde de peste apă, de peste tot. Mai conturată pare venirea crailor, obicei ce coincidea cu păreriile alor mei.” (p. 159) Iar singura pată de umbră care poate altera în vreun fel seninul acestor amintiri nu poate fi decât degradarea sau dispariția acestor obiceiuri care ne-au fascinat și uimit copilăria. „De-a lungul anilor tradițiile de colind s-au tot subțiat, au devenit o alergare bezmetică după câștig, fără a se ține seama de interpretare, de cuvinte.” (p. 160)

Undeva între autobiografie și monografie (sentimentală), cartea lui Iacob Naroș este, în cele din urmă o invitație la reflecție. Rememorându-și copilăria și locurile în care ea s-a petrecut, scriitorul recuperează definitiv o parte esențială a sinelui. Este, dacă doriți, un demers al revelației rădăcinilor, a sursei, a începuturilor. Extinzând miza propusă de scriitor aici, aș sublinia importanța demersurilor de acest fel, cu atât mai semnificative și mai substanțiale într-un an atât de important pentru poporul nostru, precum este acesta.

Vasile Vidican

Adrian Țion și Constantin Rîpă

Prozatorul, eseistul și dramaturgul clujean Adrian Țion a publicat recent o carte (Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2018) dedicată compozitorului, dirijorului și poetului Constantin Rîpă, căruia i-a fost hărăzit, încă de la naștere să slujească zeiței Euterpe, muza poeziei lirice și a muzicii, așa că nu întâmplător autorul și-a intitulat volumul „Constantin Rîpă – Muzicianul și opera”.

În capitolul „Cuvântul mărturisitor” sunt analizate cu acribie cele două cărți ale eseistului C-tin Rîpă: „Jumătatea mea de veac XX” (Editura Eta, Cluj-Napoca, 2002) și „Deceniul meu de veac 21” (Editura Eta, Cluj-Napoca, 2013), în care ni se relevă o altă latură a personalității sale, aceea de diarist și de comentator literar, filozofic, deseori, științific, totul trecut, firește, prin filtrul propriei sale sensibilități, nu o dată extravagante, pasionale, dar fără fasoane intelectualiste. În calitate de diarist, mereu vioi și entuziasmat în gândire, ia în zeflema pe Adrian Păunescu cu megaspectacolele cenaclului „Flacăra” și lingușirea „marelui cârmaci al neamului” (Ceaușescu), scrie

alism intelectual”; datorită preocupărilor sale pentru folclor stabilește originea poeziei în Antichitate și scrie despre „rolul textului literar în cântare”; pledează pentru „percepția estetică pur sonoră a muzicii simfonice”; profesorul Rîpă susține că diletantismul bănuie critica muzicală, în schimb, apreciază rolul muzicologului, acesta fiind în măsură să recepționeze și să interpreteze corect o operă audiată; suferă că publicul meloman se desfată mai mult cu muzica unui Bach, Schubert, Bizet, Beethoven și nu cunoaște creațiile din secolele XX și XXI ale unui: Karlheinz Stockhausen, Pierre Boulez sau Iannis Xenakis. Firește, ca orice mare om de cultură, și dl. C-tin Rîpă, mare apărător al valorilor, a avut un mentor; acesta a fost compozitorul Sigismund Toduță căruia îi consacră unul din cele mai frumoase omagii în cartea amintită.

A.Ț. apreciază virtuțile de portretist amuzant și pitoresc ale profesorului exigent cu ucenicii săi și cu el însuși, prezentat aici cu obiectivitate, ca om care recunoaște că „este produsul unui sistem de învățământ defecțuos”, dar îi și taxează predispozițiile la fine exagerări ale înțepăturilor adresate celor din anturajul său. La 55 de ani, acest demn și ilustru bărbat de ispravă al culturii române, care nu s-a lăsat „prostit de lozinci”, scria, cu responsabilitate, una din cele mai memorabile reflecții: „Cel mai important lucru în viață mi s-a părut a fi cinstea profesională”.

Autorul acestei monografii vorbește cu persuasiune și sagacitate despre spiritul ludic ce caracterizează al doilea volum amintit mai la deal; de data aceasta dl. Rîpă, înzestrat de obicei cu o gândire deductivă, rațională, justă, este surprins mai concesiv, mai lax, dar are momente când devine și caustic, asta ca să nu-i uităm diatribele tranșante din prima carte. Gravitatea sa este scoasă în evidență când constată, pe zi ce trece, pierderea afectelor omenesti și a „produțiilor artistice proprii societății rurale”.

O altă secțiune a cărții („Poezia – desene în peniță”), destul de stufoasă, se ocupă cu aceeași migală de întreaga creație poetică a acestui muzician de frunte din capitala Ardealului, care este convins că „Poezia a fost dintotdeauna starea de răgaz a omenirii”, deși „astăzi nimeni nu-și mai permite răgaz”. Iată ce crede A. Ț. despre producția poetică a d-lui C-tin Rîpă: „În cadrul poeziei lui (...) se poate vorbi despre o explozie pozitivă, vital angajantă în plin postmodernism, acesta asumat cu dezinvoltură, dar și program bine stabilit estetic. Coarda interioară a acestui lirism psalmodiază pe traiectul mai vast al aplicațiilor sale componistice, fără să le illustreze explicit, dimpotrivă urmând un drum propriu, intim, paralel, o ieșire izbutită din paradigma muzicală, reușind să-și afirme originalitatea și vigoarea proprie. Este o poezie a maturității și a tinereții perpetuate, reinventate, eterne”.

Înainte de a citi antologia de poeme, așezată la finele cărții, celor care doresc să cunoască mai bine viața și opera d-lui C-tin Rîpă le recomand interviul, din ianuarie 2018, intitulat „C-tin Rîpă consideră că Poezia trebuie lăsată în starea ei naturală de exprimare”.

Icu Crăciun

fără pudibonderii „despre eros ca manifestare sexuală”, „condamnă vehement perversiunile sexuale”, suferă în fața complexului de inferioritate al românului, deplânge faptul că noi, românii, nu avem în sânge cultul valorilor aidoma altor popoare; scepticismul său cu privire la nivelul culturii și artei noastre te dezamăgește, dar te și invită la o autodepășire permanentă. Apetența sa pentru cunoaștere n-are limite; are observații pertinente despre cultul rațiunii și cultul frumuseții când vine vorba despre „fausticul lui Goethe”; după el, „omul mistic”, Balzac, și-a irosit viața, scriind „pentru a trăi în realitatea veșniciei”, apoi se domolește când notează despre viața la țară, cu cele patru anotimpuri, pe care omul urban nu le trăiește cu fervoarea celor de la sate; pune deasupra gândirii filozofice și celei științifice gândirea artistică; consideră că, după 1989, se impune o nouă stabilire a scării valorilor; îl apreciază pe Blaga, fiindcă „îmbracă ideea în metaforă”; teatrul contemporan suferă de „convențion-

Anul 2018 a însemnat o dublă bucurie în Societatea Scriitorilor din Bistrița-Năsăud (SSBN) prin admiterea ca membri titulari în Uniunea Scriitorilor din România, la Filiala Cluj, a încă doi colegi: Andrea Hedeș și Menuț Maximilian. Suplimentul nostru marchează succesul lor dedicându-le câte o pagină, începând cu acest număr. Dacă nu mă înșel, marcăm chiar un debut în proză. Să fie de bun augur!

Băiețelul cu mâini de fetiță tocmai terminase de modelat picioarele și prinse a le lipi cu grijă de restul trupului după care își admiră munca (durase vreo nouă minute și aproape nouă secunde, fără a mai pune timpul în care își imaginase cum va arăta mica figurină) și în cele din urmă o așeză pe planșetă, alături de celelalte figurine de

plastilină. Aceasta din urmă, nou nouă, din cea mai fină plastilină roșie, ieșea imediat în evidență. Era de altfel și singura figurină de culoare roșie de pe planșetă. Băiețelul se așeză turcește în fața planșetei, privind cu drag la figurinele sale.

Noua figurină abia se ținea pe picioarele încă moi. Ochii încă nu erau obișnuiți să clipească, dar să mai și privească și se teme că dacă îi folosește prea mult, se vor rostogoli pe planșetă. Erau și ei moi și delicați, s-ar fi putut deforma imediat. Așa că începuseră să privească în jur cu multă atenție cu ochii numai pe jumătate deschiși. Erau tot felul de figurine în jur. Erau în toate formele și în toate culorile.

- Ia te uită! O fată! spuse o voce seacă din spatele ei.

- Ce să faci! Data viitoare poate o să vină băiat.

Se întoarse și văzu două figurine care, judecând după cât de uscată era plastilina (aproape se încovoiaseră), erau vechi și le pălise culoarea.

- Eh, o fată roșie...Chiar sub mărul ăsta frumos.

Figurina nou nouă află că era o fată roșie și că e mai acceptabil să fii băiat, de preferință nu unul roșu. Ar fi vrut să fie băiat sau măr, dar așa cum i s-a spus, era o fată roșie.

- S-o luăm acasă, ce să facem, părintii, tot părintii.

Fata roșie află cine erau cele două figurine. Și află de la ele cine erau toate celelalte figurine de plastilină de pe planșetă: femei vechi și noi, de toate culorile, pomi verzi sau galbeni sau chiar maro, bărbați vechi și noi, și ei de toate culorile, case frumoase și urâte, mașini mari și mici, câini, pisici și șoareci buni și răi, iarba folositoare și nefolositoare. Erau o mulțime de figurine și

în drumul spre casă, cunosc o mare parte din ele, de toate culorile și formele și denumirile. Și cu toate că erau atât de multe și de felurite, fiecare figurină de plastilină de pe planșetă știa exact ce are de făcut și cum să se poarte, în funcție de denumirea pe care o primea. Astfel că, odată ajunsă acasă, de fapt, încă de pe drumul spre casă, singura figurină roșie de pe planșetă începu să se poarte așa cum i se spusese: ca o fată roșie

- Și ai grijă de ochii ăia, nu cumva să îți cadă și să îți pierzi pe undeva. Că tare sunt moi, spuse una dintre figurinele denumite părinți. Așa că fata roșie își ținu mereu ochii pe jumătate deschiși, ca să nu îi piardă.

Ajunseră în fața figurinei pe care părinții o numeau casă. De fapt, îi spuneau casă mică și sărăcăcioasă. Și toate figurinele care locuiau acolo (erau multe figurine numite frați și surori) se purtau așa cum se cerea să te porți dacă locuiai într-o casă mică și sărăcăcioasă. Nu era greu de loc, trebuia doar să te faci mic și puțin adus de spate. Fata roșie observase încă în timpul drumului spre casă că aproape toate figurinele, în afară de pomi și pisici erau puțin aduse de spate. Probabil că asta era ceva ce intra automat în denumirea majorității figurinelor și atunci, bucurată că plastilina din care era făcută era încă moale, se aplecă și ea puțin de spate.

Zilele în casa mică și sărăcăcioasă treceau un acâte una, așa cum le spune și numele, ca într-o casă mică și sărăcăcioasă. Erau întotdeauna multe figurine din plastilină ponosită, în culori șterse și prăfuite, care se numeau rude și cunoștințe.

Fata roșie se juca de multe ori prin curte, cu alte figurine mai noi, la fel ca și ea, numite copii, în timp ce părinții îi strigau să nu se mai joace ca un băiețoi, ci mai bine să pună mâna pe un ac și o ață, ca o fată ce este.

- Ce mult aș fi vrut să fiu băiat sau măr, suspina fata roșie.

- Eu aș fi vrut să fiu o figurină albă ca zăpada, spunea unul dintre frați.

- Eu aș fi vrut să fiu o figurină galbenă, galbenă, spunea una dintre surori.

- Eu am să fiu un copac, spunea un copil din vecini și toți izbucneau în râs, auzind asemenea vorbe.

Zilele pe planșeta cu figurine din plastilină treceau una câte una. Fata roșie observase că plastilina se uscăse și acum, chiar dacă se mișca ceva mai greu, nu mai era în pericol să nu stea bine pe picioare, să își piardă ochii pe undeva sau să stea mai dreaptă de spate decât ar trebui. La fel se uscăse și plastilina fraților și surorilor ei. Doar cu copilul din vecini, care vroia să fie copac, se întâmpla ceva ciudat, căci nu se usca și mai mult, devenise verde.

Într-o zi, intră în curtea casei mici și sărăcăcioase o figurină uriașă, rotundă și neagră, plină de măgele violete și albastre. Părinții îi spusese imediat curcanul curcanul se umflă în pene și începu să fluiera. Avea nevoie de ceea ce se cheamă soție și cum tuturor fetelor trebuie să li se spună în

Planșeta cu plastilină

cele din urmă soții, fata roșie fusese numită în acea zi soție roșie și desigur că de atunci încolo așa îi vor spune toate figurinele de plastilină și ea înțelese că trebuia să se poarte ca o soție și mai ales ca o soție de curcan.

Pe drumul spre casă soțul curcan observă că fata roșie se purta ca o soție roșie. Atunci își burzului penele și se făcu de două ori mai mare și îi spuse că, de fapt, ea se va numi curcă, așa ca orice soție de curcan, care locuia într-un cuibar în ograda păsărilor de curte. Se va numi chiar curcă roșie, ca să fie mai ușor de deosebit de celelalte curci. Și îi mai spuse să facă bine și să se poarte ca o curcă ce este, încă de pe acum, de pe drumul spre casă, pentru a nu-l face cumva de rușine în toată ograda.

Lângă ei veni în zbor un fluture albastru.

- Nu vrei să fii un fluture? șopti fluturele bătând din aripi lângă urechea fetei roșii.

- Aș vrea, dar eu sunt o curcă roșie, spuse ea și îndată începură să îi crească pene roșii iar fluturele albastru își luă zborul.

Lângă ei veni în zbor un porumbel alb.

- Nu vrei să fii un porumbel? șopti porumbelul bătând din aripi lângă urechea fetei roșii.

- Aș vrea, dar eu sunt o curcă roșie, spuse ea și îndată mâinile i se schimbă în aripi grele.

Lângă ei veni plutind o rază aurie de soare.

- Nu vrei să fii o rază de soare? șopti raza de soare plutind lângă urechea fetei roșii.

- Aș vrea, dar eu sunt o curcă roșie, spuse ea și îndată picioarele i se schimbă în picioare galbene de curcă.

Pe când ajunseră acasă, în ograda păsărilor de curte, curca roșie era foarte obosită. Îi fusese foarte greu să se transforme deoarece plastilina ei era deja întărită și fusese greu de remodelat.

Figurinele de plastilină numite păsări de curte o primiră cu ciupeli și cărâieli, căci nu mai văzuseră niciodată o curcă roșie. Curcanul o așeză imediat în cuibar și ea află de la celelalte curci care este norma de ouă.

Zilele în ograda cu păsări de curte treceau una câte una, așa cum pot ele trece într-o ogradă cu păsări de curte. Erau întotdeauna figurine de plastilină numite ouă, care trebuiau ouate, apoi clocite, pe urmă din ele ieșeau alte figurine din plastilină numite pui, care trebuiau hrănite cu ceea ce se cheamă musculițe, niște figurine care zumzăiau și zburau și care trebuiau prinse.

Curca roșie se străduia din răputeri să se poarte ca o curcă, să facă cât mai multe ouă, să le clocească cât mai bine, să

prindă cât mai multe musculițe pentru pui, să hrănească puii cât mai bine, dar neori visa cu musculița în cioc cât de mult ar fi vrut să fie băiat sau măr, iar puii piuiau de foame, iar lucrurile nu îi ieșeau cum ar trebui, iar curcanul era pe zi ce trece mai nemulțumit.

- Tu nu ești și nici nu meriți să fii o curcă, șuieră într-o zi curcanul, mai nemulțumit ca niciodată. Te miști greu și nu faci nimic cum trebuie. De fapt, nu faci nimic cât e ziua de lungă. Îmi strici toată gospodăria. Îmi pare rău că nu am văzut mai devreme cine ești. Și asta pentru că nu ești decât o rămă. O rămă roșie.

Îndată, curca roșie începu să își piardă una câte una penele. Aripile i se retrăseseră în corp iar corpul i se alungise. Soarele începu să o ardă și văzu în depărtare, într-un colț al ogrăzii, un copac uriaș. Știu imediat că într-acolo ducea drumul spre casa ei, căci râmele caută umbra și pământul umed dintre rădăcinile copacului. Pe drum, tot târându-se, își pierdu toate penele și pielea îi devenise foarte roșie și sensibilă. Tot corpul o durea. Se alungea și se strângea. Părea că nu va mai ajunge niciodată acasă. După mult timp, simți răcoarea umbrei prin toți porii. Ajunsesese.

- Tu ? Chiar tu ești ? se auzi o voce bucurată.

- Cu mine vorbești ? întrebă ea cu voce sfârșită.

- Chiar tu ești, fata roșie ? întrebă iar vocea plină de bucurie.

- Ah, nu. Eu sunt o rămă roșie.

- Haide, nu mă mai știi, fată roșie ?

- Eu sunt o rămă roșie. Îmi pare rău, dar nu știu cine ești.

- Fată roșie, sunt eu, copilul din vecini. Cel care am vrut să fiu copac, spuse copacul uriaș.

- Uite, eu sunt o rămă roșie. Întrebă pe oricine și îi va spune cine sunt.

- Ai uitat ? Tu ești fata roșie, care ai fi vrut să fii băiat sau măr. Adu-ți aminte!

- Eu chair sunt o rămă roșie.
- Și încă una foarte gustoasă! spuse curcanul și ciuguli cu poftă râma roșie. Tot a fost bună la ceva. Și umflându-se în pene, plecă fluierând mai departe.

Băiețelul cu mâini de fetiță începu să plângă. Fusese figurina din cea mai fină plastilină roșie. Fusese chiar singura figurină de culoare roșie de pe planșetă.

Picături mari, de plastilină albastră, se rostogoleau. Ploua pe planșetă.

Andrea H. Hedeș

UN TEXT TESTAMENTAR AL REGINEI MARIA

“Te binecuvânteț, iubită Românie, țara bucuriilor și durerilor mele, frumoasă țară, care ai trăit în inima mea și ale cărei cărări le-am cunoscut toate. Frumoasă țară pe care am văzut-o întregită, a cărei soartă mi-a fost îngăduit să o văd împlinită. Fii tu veșnic îmbelșugată, fii tu mare și plină de cinste, să stai veșnic falnică printre națiuni, să fii cinstită, iubită și pricepută.”

Redăm mai jos un text testamentar al Reginei Maria, așa cum l-am preluat de pe pagina de internet „La blouse roumaine”, inițiată și întreținută de o excelentă echipă de profesioniști trăind, se pare, dincolo de hotarele României, dar cu Țara vie în întreaga lor ființă. Nu se vor supăra pentru inițiativa noastră, pentru că am vrut să apropiem și mai mult, pe cât ne stă în putință, vocea celei care a fost Mama Tuturor de cei cărora li se adresează.

R. C.

Țării mele și Poporului meu,

Când veți ceti aceste slove, Poporul meu, eu voi fi trecut pragul Tăcerii veșnice, care rămâne pentru noi o mare taină. Și totuși, din marea dragoste ce ți-am purtat-o, aș dori ca vocea mea să te mai ajungă încă o dată, chiar de dincolo de liniștea mormântului.

Abia împlinisem 17 ani, când am venit la tine; eram tânără și neștiutoare, însă foarte mândră de țara mea de baștină, și am îmbrățișat o nouă naționalitate m-am străduit să devin o bună Româncă. La început n-a fost ușor. Eram străină, într-o țară străină, singură între străini. Dar prea puțini sunt aceia care se reculeg să cugete cât de greu este calea, pe care o Prințesă străină trebuie s-o parcurgă ca să devină una cu noua țară în care a fost chemată. Am devenit a voastră prin bucurie și prin durere. Privind înapoi e greu de spus ce a fost mai mare: bucuria ori durerea? – cred

că bucuria a fost mai mare, dar mai lungă a fost durerea.

Nimeni nu e judecat pe drept cât trăiește: abia după moarte este pomenit sau dat uitării. Poate de mine vă veți aminti deoarece v-am iubit cu toată puterea inimei mele și dragostea mea a fost puternică, plină de avânt: mai târziu a devenit răbdătoare, foarte răbdătoare.

Mi-a fost dat să trăiesc cu tine, Poporul meu, vremuri de restriște și vremuri de mari îndepliniri. Pentru un timp mi-a fost dat să-ți fiu călăuză, să-ți fiu inspiratoare, să fiu aceea care a păstrat flacăra vie, aceea care a devenit centrul de îndârjire în zilele cele mai negre.

Aceasta ți-o pot spune astăzi căci nu mai sunt în viață. În acele zile mi-ai dat un nume ce mi-a fost drag; m-ai numit “Mama tuturor” și aș vrea să rămân în amintirea ta aceea care putea totdeauna să fie găsită în clipele de durere sau pericol. A venit mai târziu o vreme când m-ai negat, dar aceasta este soarta mamelor, am primit aceasta, și v-am iubit mai departe, cu toate că nu vă puteam ajuta așa de mult ca în zilele când credeai în mine. Dar aceasta e uitată.

Atât timp am fost în mijlocul tău, încât mi se pare, abia cu puțință că trebuie să te părăsesc; totuși, orice om ajunge la capătul drumului său.

Eu am ajuns la capătul drumului meu. Dar înainte de a tăcea pentru veșnicie vreau să-mi ridic, pentru ultima dată, mâinile pentru o binecuvântare.

Te binecuvânteț, iubită Românie, țara bucuriilor și durerilor mele, frumoasă țară, care ai trăit în inima mea și ale cărei cărări le-am cunoscut toate. Frumoasă țară pe care am văzut-o întregită, a cărei soartă mi-a fost îngăduit să o văd împlinită. Fii tu veșnic îmbelșugată, fii tu mare și plină de cinste, să stai veșnic falnică printre națiuni, să fii cinstită, iubită și pricepută.

Primirea Reginei Maria la New York,
1926

Am credința că v-am priceput: n-am judecat, am iubit...

Niciodată nu mi-au plăcut formele și formulele, nu prea luam uneori seamă la cuvintele ce le rostesc. Am iubit adevărul și am visat să trăiesc în lumina soarelui, însă fiecare trăiește cum poate nu cum ar dori. Dar când îți vei aminti de mine, Poporul meu, gândește-te ca la una care a îndrăgit viața și frumusețea, care a fost prea cinstită ca să fie cu băgare de seamă, prea miloasă să fie învingătoare, prea iubitoare ca să judece.

N-am nici o avuție să vă las, ceea ce cu atâta mărinimie mi-ați dăruit am cheltuit între voi: am înfrumusețat acele locuri unde mi-a fost dat să trăiesc. Dacă toate cele frumoase îți vor aminti de mine, atunci voi fi îndeplin răsplătită de dragostea ce ți-am dăruit-o, fiindcă frumosul mi-a fost un crez.

Am redeșteptat la o viață nouă micul castel părăsit de la Bran, dar Tenha-Juva (Balciul) a fost locul cel înfăptuit, acolo mi-a fost dat să fac din vis adevăr, și fiindcă aceasta a însemnat pentru mine mai mult decât aș putea tălmăci vreodată, am cerut fiului meu Regele Carol II, ca inima mea să fie adusă și așezată la Stella Maris, biserica ce am clădit-o la marginea mării.

Cu trupul voi odihni la Curtea de Argeș lângă iubitul meu soț Regele Ferdinand, dar doresc ca inima mea să fie așezată sub lespezile bisericii ce am clădit-o. În decursul unei lungi vieți atâția au venit la inima mea încât moartă chiar, ași dori să mai poată veni la ea dea lungul potecii cu crini ce mi-a fost mândria și bucuria. Vreau să odihnesc acolo în mijlocul frumuseților făurite de mine, în mijlocul florilor ce le-am sădit. Și cum acolo se găsește inima mea eu nu vreau să fie un loc de jale ci dinpotrivă de pace și de farmec cum a fost când eram în viață. Încredințez copiii mei, inimei Poporului meu, fiind muritori pot greși, dar inimile lor calde așa cum a fost a mea: iubiții și fiți folositori unul altuia

căci așa trebuie să fie.

Și acum vă zic rămas bun pe veci: de acum înainte nu vă voi putea trimite nici un semn: dar mai presus de toate amintește-ți, Poporul meu, că te-am iubit și că te binecuvânteț cu ultima mea suflare.

Necunoscând vremea ce-mi este hărăzită pe pământ hotărâsc prin acest testament ultimele mele voințe. Binecuvânteț Țara, pe copiii și nepoții mei. Rog pe copii mei să nu uite niciodată că încrederea în Dumnezeu este o călăuză în fericire și mângâiere în suferință. Îi rog să fie uniți, să susție Țara și să se susțină între ei. Îi mai rog să se supună fără discordii ultimelor mele voințe.

Iubirea mea de Mamă pentru ei este aceeași și dacă dispun de partea disponibilă numai în favoarea unuia din ei, este numai pentru că este mai lipsit de nevoile vieții.(...)

Aș fi vrut să pot lăsa mai multe iubitei mele Țării în semn de dragoste necurmată ce i-am purtat și pe care o las izvor nesecat moștenitorilor mei.

Doriința mea fierbinte ar fi fost să înalț o biserică mică pe fostul front de la Onești și să înființez un cămin cu numele meu pentru studentele de la Universitatea din Iași, ca amintire a zilelor grele petrecute acolo în timpul marelui războiu pentru întregirea neamului.

Resimt o vie întristare că modesta mea avere, datorată generozității iubitului meu soț Regele Ferdinand, și redusă încă prin greutatea din ultimul timp nu-mi îngăduie să fac binele ce aș dori.

Iert pe cei cari m-au făcut să sufăr. Rog pe cei cărora involuntar le-aș fi greșit să mă ierte căci nu am voit să fac rău nimănui. (...)

Acest testament a fost făcut scris, datat și semnat cu mâna mea la Tenka – Juvah, Balci, astăzi Joi 29 iunie 1933.

MARIA, REGINA ROMÂNIEI

Redacția:

Redactor șef: Andrei Moldovan

Redactori: Icu Crăciun, Menuț Maximilian, Vasile Vidican

Prezentare grafică: Maxim Dumitraș

Tehnoredactare: Claudiu Moldoveanu

Adresa: str. Bistricioarei nr. 6, Bistrița - jud. Bistrița-Năsăud;
email: rasunetul@rasunetul.ro